

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2013

aruandeaasta lõpp: 31.12.2013

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Valgamaa Arenuagentuur

registrikood: 90001227

tänava/talu nimi, Kesk 11

maja ja korteri number:

linn: Valga linn

maakond: Valga maakond

postisihthumber: 68203

telefon: +372 53401592

e-posti aadress: valgamaa@valgamaa.ee, reinorg@gmail.com,
eda.kulaots@valgamaa.ee

veebilehe aadress: www.arenuagentuur.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Bilanss	5
Tulemiaruanne	6
Rahavoogude aruanne	7
Netovara muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	10
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	11
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	11
Lisa 5 Varud	12
Lisa 6 Materiaalne põhivara	12
Lisa 7 Laenukohustused	13
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	14
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	14
Lisa 10 Tulu ettevõtlusest	16
Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	16
Lisa 12 Tööjõukulud	16
Lisa 13 Seotud osapooled	16

Tegevusaruanne

SA Valgamaa Arenguagentuur on maakondlik arendusorganisatsioon, kelle eesmärgiks on läbi oma tegevuste muuta maakonna majandus – ja elukeskkond atraktiivsemaks ja konkurentsivõimelisemaks, aidata tõhustada tööd erinevate arendusorganisatsioonide vahel ja pakkuda professionaalseid tugiteenuseid.

Valgamaa Arenguagentuuri on saavutanud heal tasemel koostöö nii maakonna sees (Partnerluskogu, maavalitsus, omavalitsuste liit), Lõuna-Eestis (Võru, Põlva, Viljandi, Jõgeva ja Tartu MAKid) kui ka piiriüleselt (Läti ja Venemaa regionaalsed arendusorganisatsioonid). Käivitumas on sisukas koostöö ülikoolide ja teadusasutustega (Tallinna Tehnikakõrgkool, Tartu Ülikooli Ideelabor ja Tehnoloogiainstituut, Tartu Teaduspark, Tartu Kõrgem Kunstikool ja Valgamaa Kutseõppekeskus). Nii ettevõtlikkuse kui kodanikuaktiivsuse suunal on tegevused hoogustunud ja tegevuste tase on tõusnud. Investorteeninduse osas on kahju, et ebaõnnestus ühtse Lõuna-Eesti investorteeninduse loomine. Oleme jätkuvalt seda meelt ning loodame selles osas 2014 aastal edasi liikuda. Turismi valdkonnas initsieerime ja veame Lõuna-Eesti ühist välisrundust.

Keskuse juhtimises toimus 2013. a. esimesel poolaastal oluline muudatus. Alates märtsist on ühendatud Valgamaa Omavalitsuste Liidu tegevjuhi ja Valgamaa Arenguagentuuri (keskus) juhatuse esimehe ametikoht. Ühendamise eesmärgiks oli senisest parem koostöö ja infoliikumine.

Valgamaa Arenguagentuuri põhitegevus jaguneb põhiosas nelja valdkonda: Ettevõtluse (EV) edendamine, kodanikuühiskonna (MTÜ) edendamine, Kohalike omavalitsuste koostöös osalemine (KOV) ja investorteenindus (INV). Lisaks kirjeldatud valdkondadele (EV, MTÜ, KOV, INV) juhib ja koordineerib Arenguagentuur mitmeid omavalitsuste ühisprojekte.

Alljärgnevalt tegevusaruanne põhitegevuste valdkondade kaupa:

1. Infotegevus

1.1 Ettevõtluse valdkond

Aasta alguses viidi läbi infopäevad Valgas, Otepääl ja Tõrvas koostöös Valgamaa Partnerluskogu ja Töötukassaga. Valgamaa Kutseõppekeskuses seoti maakonna ettevõtlus õpitavate erialadega- nt. tiseritele räägiti rohkem puidusektori eripärast. Ilmus elektrooniline SVA infoleht, mida jagati infolistide kaudu.

1.2 MTÜ valdkond

2013.a. toimus teiselaadne infojagamine kui tavapäraselt, fookuseks koolinoortele ja õpetajatele info jagamine kodanikuühiskonnast ning arenduskeskusest, selle töö tulemused ei ole koheselt nähtavad, vaid avalduvad pikemas perspektiivis lähiaastate jooksul. Kokku koos toimunud infopäevadega (6) said otseinfot konsultandilt 510 inimest, sellele lisanduvad lühemad infopäringud e-kirja ja telefoni teel. Ühekordsete infopäringute hulk on kasvanud, infolisti kuulus 2012.a seisuga 293 kontakti, 2013.a. seisuga 307 kontakti, listist lahkus 6 kontakti, seega uusi lisandus aastaga 19 uut huvitatut. Ajalehes Valgamaalane on MTÜ valdkonda puudutavaid artikleid ilmunud 20, märtsis ja septembris avaldas SVA oma infolehe, konsultant on sisestanud MAKISesse 12 nõustamisjuhu kogemust ning edastanud moderaatorile ühe artikli.

1.3 KOV valdkond

Konsultant kaasatud Valga linna arengukava koostamise juhtrühma ja majandusrühma. Osaletud seitsmel töökoosolekul (eesmärkide püstitamine, SWOT analüüs, tegevuste planeerimine) ja avalikul arengukava konverentsil. Nõustatud on piirkondliku konkurentsivõime tõstmise meetmest raha taotlemise võimalusi erinevate tegevuste jaoks.

1.4 Investorteeninduse valdkond

Tihe koostöö Viljandi-, Võru- ja Põlvamaa MAKidega, Valga MAK olnud koostöö eestvedaja. Ühiselt käidud EASis plaane arutamas, teostatud ühine turundustrükk, läbi viidud üks äriseminar Peterburis, osaletud ja esitletud maakondi äriseminaril Rootsis, viidud läbi ümarlaud kontsktide loomiseks Soomes. Trükitud koostöös Valgamaa metalliettevõtjatega nende infolehed. Valgamaa Arenguagentuuri infolehes antud ülevaade investorteevustest. Seoses investorteevadega suheldud kõigi KOVidega ning oluliste ettevõtjatega.

2. Nõustamine

2.1 Ettevõtluse valdkond

Kõige rohkem tuntakse huvi ettevõtlustoetuste vastu, kuid ka ettevõtte asutamise vastu. Poolaasta lõpus ka majandusaastaruannete koostamise vastu. Kasvanud on nõustamine kasutades e-posti ja skype, kuid seda peale esmast kliendikohtumist.

2.2 MTÜ valdkond

Eelmise aastaga võrreldes on 2013.a. nõustamiste arv kasvanud, kuid pideva arengunõustamisega peavad ühingute esindajad veel harjuma, praktika näitab, et nõustamisele pöörduvad kliendid ikka üksikküsimustega, probleemiks jätkuvalt jätkusuutlik rahastus (soovitakse infot lisarahastuseks, üksikute projektide läbiviimiseks), samuti on probleemiks missiooni ja visiooni nägemine ning strateegiline tegevuste planeerimine, selleks ei nähta vajadust, seetõttu leiab konsultant, et tulemuslikke arengunõustamisi on toimunud vaid viie kliendiga, samas jätkub mitmete klientidega jooksev arengunõustamine, mis loodetavasti jõuab ka hea tulemuseni. Projektinõustamiste juures on olnud nii projektitaotluste kui aruandluse nõustamisi. Taotluste nõustamisi oli 21, teada on, et neist kolm klienti taotlust siiski ei esitanud, seega said 18-st esitatud taotlusest rahastuse 11, neist 9 KOP programmist, üks KÜSK äriplaanide koostamise voorust ning ühe kliendi andmed rahastuse kohta veel puuduvad.

2.3 KOV valdkond

Nõustatud omavalitsuste ühisprojekte. Valga linna arengukava a valiku arutelu ja muudatusettepanekute tegemise protsess on käivitunud.

Tulemused selguvad aastajooksul. T õös on ühisprojekt Valga linnaga.

2.4 Investorteeninduse valdkond

Koostatud väärtuspakkumine-esitlus Peterburi juustutööstuse investorile, kes külastas Valgamaad, Peterburis EASi kaasabil ja eestvedamisel toimunud Lõuna-Eesti maakondi tutvustaval äriseminari. Lisaks esitluse järgselt kohtumised esitlusele osalenutega. Kohtutud ja esitatud väärtuspakkumine Venemaa radiaatoritootjale, Soome mööblitootja esindajatele, Belga õmblusfirmale.

3. Proaktiine tegvus

3.1 Ettevõtluse valdkond

Proaktiivsete tegevuste elluviimine toimub erinevate organisatsioonide koostöös, osaletakse maakonna arengukomisjonide töös, "arendajate ümarlaual", ettevõtlusvõrgustikes. Väga hea koostöö on Võru, Põlva ja Viljandi MAKiga. Aktiivsed on turismiettevõtjatele suunatud tegevused. Käesoleval aastal on rohkem panustatud noorte ettevõtlusteadlikkuse suurendamisesse. Valgamaa ettevõtluspäeval osales 55 inimest, toimus parimate ettevõtjate tunnustamine. Toimus kaks alustava ettevõtja baaskoolitust, kus osales 31 inimest. O: Kärsna koolitusel "Ausalt ettevõtlusvormi valikust" osales 47 ettevõtjat. Valgamaa haridusmess "Vali Nutikalt!" toimus Valga spordihallis 1.03, Messi raames tutvustati huvilistele õppimisvõimalusi Valga-, Tartu-, Võru- kui ka Viljandimaal. Samuti oli esindatud kutse ja kõrgkoolid mujalt Eestist. Kokku üle 30 eksponeendi, messi külastas ca 300 koolinoort. Messi raames toimusid 3 ettevõtte külastused (AS Atria, AS Moon, Ühinenud Ajalehed AS). Novembris toimus majandusmäng Business Game, kus osales 90 õpilast Valga, Võru ja Põlva kutsekoolidest. Valga, Võru, Põlva maakondade ühiselt toimus 7 mentorklubi kohtumist, milles osales 20 mentiidi ja 6 mentorit. Detsembri alguses toimus Valga Põhikoolis majandusmäng Ettevõtlusküla, kus osales 120 õpilast. 31.10.2013 korraldas Valgamaa Arenguagentuur koos MTÜ Euregio Pskov Livoniaga ja Valgamaa Kultuuri- ja Huvialakeskusega eesti, vene, läti, valgevene ettevõtjate partneriaadi. Kevadel osaleti maakonna ettevõtjatega Balvis (Läti Vabariigis) toimunud partneriaadil. SA Valgamaa Arenguagentuur koostöös Valga Maavalitsusega viisid läbi Valgamaa ettevõtluskonverentsi „Nutikam Valgamaa“ 27. novembril. Konverentsil osalesid ka koostöövõimalusi tutvustasid Tallinna Tehnikakõrgkool, Tartu Ülikooli Ideelabor ja Tehnoloogiateadusliku instituudi, Tartu Teaduspark, Tartu Kõrgem Kunstikool ja Valgamaa Kutseõppekeskus. Eesmärgiks oli anda teadmisi targast majandusest, kaasaegsetest lähenemistest innovatsioonile ning võimalustest koostööks erinevate kõrgkoolide ja teadusasutustega muutuvast majanduskeskkonnas.

3.2 MTÜ valdkond

Proaktiivsed tegevused, eriti just koostöö valdkonnas on paranenud, suurenenud on konsultandi aktiivne kaasatus erinevatesse koostöövõrgustikesse, töөрühmadesse ning komisjonidesse (7), samuti on suurenenud konsultandi panus ühisürituste ning ühisprojektide läbiviimisesse (8). Proaktiivsete tegevuste mahu suurenemist ei olnud tegevuskava koostamisel ette näha, seega suureneb konsultandi töömaht selles valdkonnas, mis toob kaasa tegevuste tabelis tööaja ümberplaneerimise vajadustele vastavalt.

3.3 KOV valdkond

Paranenud on arusaamad erinevate valdkondade kokkupuutepunktide ja omavalitsuse seotuse kohta. Osaletud on tömbekeskuste uuringu läbiviimisel ja tulemuste analüüsimisel. Osaletud turismprojektide ettevalmistamisel ja investorteeninduse tegevustes. Kaasatud projektide Riverways, LogOnTrain, ViaHanseatica ja Eesti Läti Vene Partneriaadi ettevalmistamisesse ja tegevustesse. Vastutav Valga KÜK projekti ehitusliku poole ettevalmistamise eest.

3.4 Investorteeninduse valdkond

Kokku pandud info 90% ulatuses investorteeninduse kodulehe loomiseks. Olemas vene- ja inglisekeelsed väärtuspakkumiste põhjad kaasajastatud statistikaga. Suheldud kõigi Valgamaa omavalitsustega, et olla kursis kinnistute ja hoonetega. Samuti suheldud kinnistuid omavate ettevõtjatega. Alustatud koostööd Viljandi-, Võru- ja Põlvamaaga ühiseks turunduseks/ investorite meelitamiseks. Koostatud rahataotlus Põhjamaade Ministrite Nõukogu Norden-programmi, kust saadud raha ühiste äriseminaride läbiviimiseks Soomes ja Rootsis. Läbi viidud esitlused ning hangitud kontakte Venemaal, Soomes, Rootsis. Hinnang: 4 (rohkem infot vaja süstematiseerida ja esitleda kättesaadaval ja lihtsalt edasiantaval kujul - nt veeb).

2013.aastal SA Valgamaa Arenguagentuur tulu oli 306 244 eurot. Tuludest moodustas sihtfinantseerimine 292 808 eurot ja tasulised teenused ja kaupade müük 13 436 eurot.

2012.aastal SA Valgamaa Arenguagentuur tulu oli 201 099 eurot. Tuludest moodustas sihtfinantseerimine 196 802 eurot ja tasulised teenused ka kaupade müük 4 297 eurot.

2013. a. töölepinguga töötajate arve oli 8. Töötajatele arvestatud palgakulu oli 115 143 eurot.

Juhatusel liikmele maksti tasu 8 783 eurot.

2012. a. töölepinguga töötajate arv oli 8. Töötajatele arvestatud palgakulu oli 96 976 eurot.

Juhatusel liikmele maksti tasu 13 367 eurot.

Töövõtulepingute alusel maksti 2013.aastal 4 441 eurot ja 2012.a. 4 664 eurot.

2013. aastal juhtis SA Valgamaa Arenguagentuur nõukogu tööd nõukogu esimees Kalev Härk. SA Valgamaa Arenguagentuuri nõukogu on seitsmeliikmeline: 1 MTÜ-de esindaja, 3 kohaliku

omavalitsuste esindajat, 1 riigi esindaja, 2 ettevõtjate esindajat. Sihtasutuse igapäevast

tegevust juhivad üheliikmeline juhatus. Juhatusel liikme ülesandeid täitis 2013 aasta kahe esimese kuu jooksul Ülle Juht ning alates märtsist Rein Org.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	106 169	67 478	2
Nõuded ja ettemaksed	14 120	6 239	3
Varud	3 744	4 193	5
Kokku käibevara	124 033	77 910	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	961	1 388	6
Kokku põhivara	961	1 388	
Kokku varad	124 994	79 298	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	10 419	0	7
Võlad ja ettemaksed	62 762	24 436	8
Kokku lühiajalised kohustused	73 181	24 436	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	0	9 829	7
Kokku pikaajalised kohustused	0	9 829	
Kokku kohustused	73 181	34 265	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	64	64	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	44 969	40 628	
Aruandeaasta tulem	6 780	4 341	
Kokku netovara	51 813	45 033	
Kokku kohustused ja netovara	124 994	79 298	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	292 808	196 802	9
Tulu ettevõtlusest	13 436	4 297	10
Kokku tulud	306 244	201 099	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-127 199	-59 415	11
Tööjõukulud	-171 255	-136 417	12
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-427	-427	6
Kokku kulud	-298 881	-196 259	
Põhitegevuse tulem	7 363	4 840	
Intressikulud	-590	-556	
Muud finantstulud ja -kulud	7	57	
Aruandeaasta tulem	6 780	4 341	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	7 363	4 840	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	427	427	6
Kokku korrigeerimised	427	427	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-7 881	-2 130	
Varude muutus	449	-324	5
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	38 326	16 954	
Kokku rahavood põhitegevusest	38 684	19 767	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	7	57	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	7	57	
Kokku rahavood	38 691	19 824	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	67 478	47 654	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	38 691	19 824	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	106 169	67 478	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2011	64	40 628	40 692
Aruandeaasta tulem		4 341	4 341
31.12.2012	64	44 969	45 033
Aruandeaasta tulem		6 780	6 780
31.12.2013	64	51 749	51 813

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus Valgamaa Arenguagentuur 2013.a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadustest ning rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginevast heast raamatupidamise tavast.

Arvestuspõhimõtted on vastavuses raamatupidamise seaduses sätestatud alusprintsipidega ja Raamatupidamistoimkonna juhenditega. Raamatupidamise aastaaruanne ja tulemiaruanne on koostatud eurodes.

Rahavoogude aruande koostamisel on laekumised ja väljamaksed rühmitatud nende eesmärgi järgi põhitegevuse rahavoogudeks. Põhitegevuse rahavoogude kajastamisel on kasutatud kaudset meetodit, mille puhul on põhitegevuse rahavoogude leidmiseks korrigeeritud põhikasumit, elimineerides mitterahaliste majandustehingute mõju ja põhitegevusega seotud varade ning kohustuste saldode muutust.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit) ja deposiite.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjate tasumata summad on kajastatud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi kohaselt laekumise tõenäosusest lähtuvalt. Seejuures on nõuet iga konkreetse kliendi vastu hinnatud eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõuded kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

Varud

Ostetud kaubad müügiks on edasimüügi eesmärgil Turismiinfokeskusesse soetatud meened, suveniirid ja Valgamaad tutvustavad tooted. Varud kajastatakse bilansis soetusmaksumuses. Jooksvalt kajastatakse varude müük müügitulus müügihinnaga. Aasta lõpul inventuuri tulemusena väljatoodud kaubajäägi alusel korrigeeritakse müügitulu, vähendades müügitulu müüdüd kauba soetusmaksumuse võrra.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega üle 2 000 euro varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2 000 euro, kajastatakse kasutuselevõtmise hetkel kuluna.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a. tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärset mõõta. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Maad, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 2 000

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustusi kajastatakse aruandes eraldiste või potentsiaalsete kohustustena.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel, võttes arvesse kõik tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Aruandeperioodi tulude hulka kuuluvad sihtotstarbelised tasud (projektipõhine finantseerimine, kulude toetused), mitte sihtotstarbelised tasud (baasfinantseerimine), perioodi jooksul realiseeritud kaupade ja teenuste netokäive, tulem valuutakursi muutustest, tulem finantsinvesteeringute müügist, tulem põhivara müügist, aruandeperioodil arvestatud intressid ja muud tulud.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Tulud kajastatakse juhindudes raamatupidamise Toimkonna juhendist RTJ 14 "Mittetulundusühendused ja sihtasutused"

Seotud osapooled

Sihtasutus loeb seotud osapoolteks juhatuse liikmeid, nõukogu liikmeid ja sihtasutuse asutajat Otepää Vallavalitsust.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Sularaha kassas	163	802
Arvelduskontod	106 006	53 894
Tähtajalised hoiused	0	12 782
Kokku raha	106 169	67 478

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2013	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	3 598	3 598
Ostjatelt laekumata arved	3 598	3 598
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2 872	2 872
Muud nõuded	7	7
Intressinõuded	7	7
Ettemaksed	7 643	7 643
Tulevaste perioodide kulud	7 643	7 643
Kokku nõuded ja ettemaksed	14 120	14 120
	31.12.2012	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	1 061	1 061
Ostjatelt laekumata arved	1 061	1 061
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2 798	2 798
Muud nõuded	29	29
Intressinõuded	29	29
Ettemaksed	2 351	2 351
Tulevaste perioodide kulud	2 156	2 156
Muud makstud ettemaksed	195	195
Kokku nõuded ja ettemaksed	6 239	6 239

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2013		31.12.2012	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	1 315	0	389	0
Üksikisiku tulumaks	0	1 914	0	1 773
Sotsiaalmaks	60	3 614	0	3 453
Kohustuslik kogumispension	0	187	0	187
Töötuskindlustusmaksed	2	313	0	375
Ettemaksukonto jääk	1 495		2 409	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	2 872	6 028	2 798	5 788

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Müügiks ostetud kaubad	3 744	4 193
Kokku varud	3 744	4 193

Kaupadena kajastatakse Turismiinfopunktis olevaid meeneid ja suveniire.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

(eurodes)

		Kokku
	Muu materiaalne põhivara	
31.12.2011		
Soetusmaksumus	2 135	2 135
Akumuleeritud kulum	-320	-320
Jääkmaksumus	1 815	1 815
Amortisatsioonikulu	-427	-427
31.12.2012		
Soetusmaksumus	2 135	2 135
Akumuleeritud kulum	-747	-747
Jääkmaksumus	1 388	1 388
Amortisatsioonikulu	-427	-427
31.12.2013		
Soetusmaksumus	2 135	2 135
Akumuleeritud kulum	-1 174	-1 174
Jääkmaksumus	961	961

Lisa 7 Laenukohustused

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	10 419	10 419			0	euro	15.04.2014
Lühiajalised laenud kokku	10 419	10 419					
Laenukohustused kokku	10 419	10 419					
	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	0	0					
Lühiajalised laenud kokku	0	0					
Pikaajalised laenud							
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	9 829		9 829		0	euro	15.01.2014
Pikaajalised laenud kokku	9 829		9 829				
Laenukohustused kokku	9 829		9 829				

Laen on sihtotstarbeline eraldis, mis on selleks, et tagada korrapärane ja efektiivne nõustamisteenuse osutamine. Diskonteerimise määr on 6% aastas.

Laen nominaalväärtuses 11 044.-

Arvestuslik intress 2013.a. 590.-

Arvestuslik intress 2012.a. 556.-

Amortiseerimata laenukulud seisuga 31.12.2013 625.-

Amortiseerimata laenukulud seisuga 31.12.2012 1 215.-

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	12 379	12 379		
Võlad töövõtjatele	3 969	3 969		
Maksuvõlad	6 028	6 028		
Saadud ettemaksed	878	878		
Muud saadud ettemaksed	878	878		
Sihtfinantseerimise ettemaks	39 508	39 508		
Kokku võlad ja ettemaksed	62 762	62 762		

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	6 356	6 356		
Võlad töövõtjatele	3 524	3 524		
Maksuvõlad	5 788	5 788		
Sihtfinantseerimise ettemaks	8 768	8 768		
Kokku võlad ja ettemaksed	24 436	24 436		

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2011	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2012
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	0	123 391	0	-122 602	789
Valgamaa Omavalitsuste Liit	0	43 860	0	-43 860	0
Valga Maavalitsus	0	5 220	0	-5 220	0
Hummuli Vallavalitsus	0	264	0	-264	0
Vidzeme Planiregioon	0	19 169	0	-19 169	0
Valga Linnavalitsus	0	100	0	-100	0
Sangaste Vallavalitsus	0	640	0	-640	0
Taheva Vallavalitsus	0	270	0	-270	0
Otepää Vallavalitsus	0	1 152	0	-1 152	0
Tõrva Linnavalitsus	0	442	0	-442	0
Kodaniku Ühiskonna Sihtkapital	-173	1 928	0	-1 950	-195
Eesti Töötukassa	0	683	0	-683	0
Eesti Kultuurkapital	0	450	0	-450	0
Põhjamaade Min.Nõukogu Büroo	0	7 978	0	0	7 978
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-173	205 547	0	-196 802	8 572
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-173	205 547	0	-196 802	8 572
	31.12.2012	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2013
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	789	127 717	0	-129 261	-755
Valgamaa Omavalitsuste Liit	0	53 470	0	-53 470	0
Valga Maavalitsus	0	7 145	0	-7 145	0
Hummuli Vallavalitsus	0	4 050	0	-4 050	0
Vidzeme Planiregioon	0	79 924	0	-40 416	39 508
Kodanikuühiskonna Sihtkapital	-195	2 130	0	-2 150	-215
Helme Vallavalitsus	0	3 270	0	-3 270	0
Puka Vallavalitsus	0	1 000	0	-1 000	0
Põhjamaade Ministrite Nõukogu Büroo	7 978	1 398	0	-9 376	0
Põllumajandus Registrite Amet	0	25 192	0	-25 192	0
Valgamaa Kutsehariduskeskus	0	15 492	0	-17 478	-1 986
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	8 572	320 788	0	-292 808	36 552
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	8 572	320 788	0	-292 808	36 552

Lisa 10 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2013	2012
Koolitusteenused	9 057	0
Kaupade müük	1 447	1 247
Teenused	2 932	3 050
Kokku tulu ettevõtlusest	13 436	4 297

Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2013	2012
Transpordikulud	-21 911	-12 635
Üür ja rent	-6 562	-3 725
Mitmesugused bürookulud	-12 515	-7 361
Lähetuskulud	-10 389	-3 993
Koolituskulud	-30 839	-4 681
Riiklikud ja kohalikud maksud	-4 960	-1 296
Infotehnoloogiakulud	-2 578	-5 067
Info- ja PR teenused	-11 944	-10 210
Muud	-25 501	-10 447
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-127 199	-59 415

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2013	2012
Palgakulu	-127 882	-101 640
Sotsiaalmaksud	-43 373	-34 777
Kokku tööjõukulud	-171 255	-136 417
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	8	8

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2013		31.12.2012	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Asutajad ja liikmed	0	0	81	0

2013	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	0	268
2012	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	0	1 387

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2013	2012
Arvestatud tasu	8 783	13 367